

דַּרְשֵׁתִי קַרְבַּתְךָ

על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א • בית הכנסת פרי מגדים, צפת • השיעור נמסר במוצ"ש פרשת יתרו, תשפ"ה

כבוד הורים מביא ישועות

ספר משה (הספור מעלון "אור שרה"), גדלנו במשפחה, היינו שני ילדים, גדלנו, וברוך השם, אחי הבכור יעקב התחנך. אולי שלושה ארבעה חודשים אחר כך התחנתי גם אני. עברה אולי שנה, ברוך השם, נולדה לי בת. שנה וחצי אחר כך נולד לי בן, עוד שנה נולד לי עוד בן, ולאחרי יעקב אין ילדים.

היה לי צער גדול, וכל הזמן הייתי מתפלל: "רבונו של עולם, תזכה שאחי יעקב גם כן יזכה לילדים". אבל לא זכה.

בילד הרביעי, התקשרו אלי מהרוחה, שאלו אותי אם אני רוצה גם לאמץ איזו ילדה אחת בת ארבע עשרה? שאלתי את אשתי, אשתי אמרה: "למה לא? ילדה יתומה, לאמץ אותה, יש לנו אפטרות", בשמחה גדולה.

עד אז, נולדו לי ששה ילדים. ולאחרי יעקב לא נולד אפילו בן אחד. עבר זמן, ואותה יתומה הייתה כבר בת תשע עשרה בערך, וברוך השם, זכיתי לחתן אותה. הייתה שמחה גדולה. השקעתי כל מה שיכלתי לעשות כדי שבאמת היא תרגיש הכי טוב שיכול להיות בעולם.

כשהייתי מתחת לחפה, אמרתי: "רבונו של עולם, אם אותה יתומה שגדלתי זה עשה לך נחת רוח, אני מבקש ממך בקשה, אלקיים, תזכה את אחי הבכור שיזכה לילדים. אין לי בקשה אחרת".

מתחת לחפה בכיתי והתפללתי על זה. בליילה, כשננמרה החתונה, הגעתי הביתה, הלכתי לישון. בשלוש וחצי בליילה אני חולם את אבא. אבא כבר נפטר.

הוא אמר לי: "משה, רציתי להגיד לך שפעם לך שהמצוה שעשית, זה היה נחת רוח גדולה מאד מאד להשם יתברך. שלחו אותי משמים להגיד לך – תדע לך, אחיך יעקב לא מבקר את אבא. יש לו עסקים, עניינים, וזה מה שמונע ממנו את הילדים".

אני, בשלוש וחצי, מתקשר ליעקב אחי, מתקשר, מתקשר, עד שהוא ענה. כשהוא ענה אמרתי לו: "יעקב תשמע. אבא בא בחלום. אני מספר לך מה שאבא אמר לי בחלום – אתה לא מבקר את אבא".

הוא אומר: "כן, אבל אתה יודע, אני טרוד". אמרתי לו: "בסדר, אבל זה החלום".

ספר יעקב זה: "מיום למחרת, אני יום יום הולך לבקר את אבא. יום יום, מה שהיא צריכה, מה שהיא רוצה, הכל, אני משתדל לעשות לאמא שיהיה לה ממש נחת רוח בצורה נפלאה ביותר".

אותה שנה נולדה לי בת. לאחר מכן נולד לי בן, נולדו לי ארבעה ילדים, וזהו. כי לאחר מכן אבא נפטר. כשאבא נפטר, אז כבר לא היה, זהו, זה נגמר.

בן אדם לפעמים מחפש ישועות: "אני אעשה ככה, אולי אני אסע לזה, אני אצום כל השבועים", אני אעשה פה עניינים, והוא לא יודע שהישועות שלו נמצאות בתוך הבית שלו. מה אתה מחפש בחוץ? בבית, שם תמצא את כל הישועות שלך.

כמה הורים מחכים שרק תרים טלפון, ואין לו זמן להרים טלפון. אחר כך הוא שואל: "מה אני עושה עם כל העניינים שמסתובבים?" והוא לא יודע שהישועות של הבן אדם מגיעות איפה שאדם מכבד את ההורים שלו. שם טמונה כל העלייה שלו, וכל ההצלחה שלו.

כבוד הורים מסלק עכובי שדוכים

ספרו כמה בחורים: "היינו קבוצה של אולי שבעה עשר בחורים מבגרים, חסידי צאנז. הגענו לאדמו"ר, ספרנו לו – הצעיר בינינו הוא בגיל עשרים וחמש, יש בינינו גם כן שלוששים וחמש וגם ארבעים. לא זכינו להתחנך. אין. כל שדוך נופל".

שאלנו את האדמו"ר מה לעשות? אמר לנו האדמו"ר: "התורה מבטיחה למען יאריכו ימיהם ולמען ייטב להם. אריכות ימים של חז"ל זה לא רק בגיל. אריכות ימים בחז"ל, מסביר את זה בעל הטורים: הפנה – חיים נגימים! יהיה לך טוב בחיים".

אמר להם האדמו"ר: "תתחילו ללמד הלכות כבוד אב ואם בעיון. ובנוסף תתחילו גם לקיים את זה כמו שצריך". ספר הבן אדם: "חודשים התחלנו לעבד וכבר התחילו להיות בשורות טובות. שנה של עבודה – כל השבעה עשר התחננו".

אל תחפש ישועות, ההורים שלך – שם יש את הישועות הגדולות. שם בן אדם מוצא את ההצלחה שלו הגדולה.

כבוד הורים משפיע פרנסה

ספר לי גיסי: "לא היה לי במה להתפרנס". הוא אומר: "אני הייתי הולך, מגרד הלוואות, עוד הלוואות, ומגלגל חובות. לא היה לי, אשתי בקשי עבדה, אחד עשר ילדים בבית. אני בכולל כבר כמה מקבל, וכבר הרגשתי שזהו".

יום אחד נסעתי לרבי חיים קניבסקי, שאלתי אותו: "הרב, זה המצב, מה אני עושה?" אומר לי רבי חיים קניבסקי: "תתחיל לכבד את ההורים, תהיה לך פרנסה בבית".

מבני ברק נסעתי לאשדוד. הגעתי הביתה: "אמא, מה את רוצה שאני אעשה?" היא אומרת לי: "שני דברים אני רוצה שתעשה – אחד, תפסיק לעשור, מפריע לי שאתה מעשור, שנים, אתה לא בא לבקר".

עכשיו, להפסיק לעשור זה לא דבר פשוט. ולמה לא באתי לבקר? לא בגלל שלא רציתי, פשוט לא הייתה לי שום אפטרות – לא אוטו, לא כסף, כלום. אמא אמרה: "תבוא לבקר, תפסיק לעשור".

הייתי מעשור כל יום שתי קפסאות. באותו יום נגמר. לא, אתה יודע, נתחיל חצי, רבע פה,

רבע שם, באותו יום נגמר הכל. הכל, הכל נגמר. ואמא אמרה לנסע, לקחתי הלוואות לנסע. והתחלנו לנסע לאמא, ובאנו, נסענו, חזרנו.

והוא אומר לי: "היום, אתה יודע שאני כבר מפרנס אחרים היום? אתה יודע, אני ברוך השם, הסתדרה הפרנסה בצורה פלאית, לא כדרך הטבע. באמת לא כדרך הטבע בכלל".

אני אומר לכם, אנשים מחפשים כל כך הרבה סגולות, כל כך הרבה עניינים, והסגולה שהתורה כותבת אותה "כבוד את אביך ואת אמך, למען יאריכו ימיהם", היא הסגולה הכי גבוהה ומלאה ישועות.

בטוח חיים נגד מלאך המות

ספר הרב בידרמן: לפני הרבה שנים, אשה אחת לא הרגישה טוב. בעלה אומר לה: "לכי לרופא". והיא אומרת: "אני לא אשה של פדורים, אני מתפללת להשם". ככה היה יום יום, ויום אחד בבית היא נפלה.

נפלה, אגדה את ההכרה. לקחו אותה לבית חולים, התברר שהיא חולה במחלה מאד מאד קשה. והרופא קרא לה לחדר, אמר לה: "לפי כל הממצאים נשאר לך לחיות ששה שבועות. זהו, באת מאחר".

היא התחילה לחייך. אמר לה הרופוסור: "אני לא כל כך מבין, מה אני אמרתי לך? מה, את אולי לא הבנת אותי?"

"לא, אני הבנתי אותך". "אז מה, מה, מה יש לך? אנשים פורצים בבכי" אומרת לו האשה: "לי יש בטוח חיים".

"מה? גברת, בטוח חיים זה רק לאחר המות. זו המשמעות של בטוח חיים – אם מישו נפטר חס ושלום. אבל אין דבר כזה בטוח שמבטיח לאדם חיים. אני מכיר הרבה מאוד בטוחים, אבל נגד מלאך המות אין בטוחים".

היא אומרת לו: "פרופוסור, לי יש בטוח חיים גם נגד מלאך המות". "מה? את יכולה להסביר לי איזה בטוח חיים יש לך?"

"כן, יש לי בבית אמא וזנה ואני מטפלת בה, והתורה מבטיחה למען יאריכו ימיהם. לא אני אומרת את זה, הוא, אלקים שלמעלה, הוא אומר לך למען יאריכו ימיהם. הוא מבטיח את זה". אמר לה: "טוב, גברת, תאמיני". מה יגיד לך? וזכה היא הלכה.

ספר הרב בידרמן – היא זכתה לחיות שש שנים. בשנת תשפ"ב, בראש חודש טבת, נפטרה אמא שלה. ששה שבועות אחר כך, בט"ו בשבט, היא גם נפטרה.

הפרופוסור אמר שנשאר לה לחיות ששה שבועות. באמת ששה שבועות זה מה שנשאר. לא על חשבון ההורים – אתה צודק, זה לא קשור אחד לשני. זה כבר סוגיה אחרת לגמרי. אחרי שהאמא נפטרה ונגמרה המצוה, עכשיו התחיל הששה שבועות שהרופא אמר. ממש פלא פלאים, כמה בן אדם יכול לזכות.

מסירות נפש של החפץ חיים לכבוד אמו

אין בית שאין בו משנה ברורה, אין כזה משג, אין בית מדרש בלי משנה ברורה. החפץ חיים ספר: "התינתמי מאבא בגיל עשר. הייתי מסתובב ברחובות, והמשכילים רצו לקחת אותי. הייתי בחור 'עלוי'. ויום אחד שואב המים של העירה הציל אותי".

הוא אמר לי יום אחד: "ישאל מאיר, אתה מדבר עם 'אדם'?' 'אדם' זה המשכיל של בית הכנסת. הוא גם לא משלים מנין אפילו, איך אתה מתקרב אליו בכלל?"

אני פחדתי מזה מאד, אומר החפץ חיים. בקשתי מאמא כסף ונסעתי לילונה. הייתי שם ברולנה שש שנים רצוף.

ביני וביני, בשש השנים האלו, אמא התחננה פעם שניה. אני, כשהייתי בגיל שש עשרה, באתי לבקר את אמא. מי שפגש אותי זה האבא החורג, הבעל של אמא. הוא דבר אתי, מאד מצאתי חן בעיניו. באמת, החפץ חיים היה גם עלוי גדול, פקח גדול ובעל מדות טובות.

האבא החורג הזה, קורא לאמא של החפץ חיים: "גברת, תעשי שדוך בין הבן שלך לבין הבת שלי".

היא אומרת לו: "איך נעשה שדוך? הבן שלי בגיל שש עשרה והבת שלך בת עשרים ושש, גדולה ממנו בעשר שנים, איך נעשה שדוך?"

"גברת, אם את לא עושה שדוך – מחר ברבנות! מחר ברבנות! מחר ברבנות!" אמא של החפץ חיים באה אליו, התחילה לבכות. "אמא, למה את בוכה?" היא אומרת לו: "אתה יודע, בעלי ככה אמר לי".

החפץ חיים ספר שאבא שלו היה תלמיד ישיבת וולוז'ין, אבל כשאמא התחננה פעם שניה, התחננה עם איזה כפרי אחד, ש'כל' אין לו הרבה.

אמרתי לה: "אמא, בשביל זה בוכים? מתחננים. אל תצטערי".

והחפץ חיים כתב: "ואני התחננתי עם אשה שגדולה ממני בעשר שנים, כדי שאמא לא תצטערי".

מישהו פה היה עושה את זה? אחר כך אתה שואל איך החפץ חיים התפרסם בכל מקום? לא! רק שאמא לא תצטערי. אני רוצה לראות שמישהו שאמא שלו תבוא להציע לו שדוך.

תשמע – היא גדולה ממך בחודש, כבר אתה אומר לה: "אמא, מה עובר עליך? איזה סעיף יש לך אמא?" כבר אתה מתחיל להתבלבל...

עשר שנים! אחרי החפץ חיים דרפו הרבה גבירים. הוא היה עלוי, ועוד בזמנם הגבירים נתנו הרבה כסף. בסוף, אשתו נפטרה כשהחפץ חיים היה בגיל ששים וארבע. זאת אומרת

שהיא היתה בת שבעים וארבע. והיא נפטרה בשבת, והחפץ חיים לא בכה. במוצאי שבת החפץ חיים מאד מאד בכה. מאד.

הוא אמר: "אוי, אם לא הייתי שומע לאמא, אם לא הייתי שומע לאמא, מה הייתי מפסיד?" למה? כי אז היתה איוז 'מודה' - בוא תהיה רב, רב שנונה, רב עיר. אז יכול להיות שהייתי רב שנונה, רב עיר, יכול להיות, וזהו. זה החפץ חיים שניצא לנו.

"אבל אשתי כבר היתה מבגרת, היא היתה חצי פפרה קזאת, לא ידעה כלום בחיים שלה. מה אמרה לי? 'שב תלמד', ולמדת. זה מה שעשיתי בחיים - למדתי ולמדתי. ויצאתי החפץ חיים. אוי, אם לא הייתי שומע לאמא!"

לאחר מכן הוא ספר, וזה רק כדרך אגב, אני מספר את זה. זה מובא בספר "מאחורי הפרגוד", מספר את זה הרב שטיינמן - לאחר מכן החפץ חיים התחתן פעם שנייה. כשהחפץ חיים היה בגיל ששים וארבע, ששים וחמש, התחתן פעם שנייה. לא יודע עם מי.

מה היתה הפגישה של החפץ חיים? הוא אמר לגברת: "מה שבעל מחיב לאשתי, אני אעשה את זה מכל הלב". ובה נממרה הפגישה, ובה התחתנו. ומה נולדה בת אחת אלו משפחת זקס, זהו. ומה נשאר לנו זכר מהחפץ חיים, כי כל אלו שנולדו מהאשה הראשונה, כל הנכדים הלכו לקבוצת השומר הצעיר ונמחקו.

הוא ספר שהנכדה שלו אמרה לו: "סבא, אתה בכפר צום? מה אתה כזה חשוף? אין לך מה לעשות בחיים? אצלנו משחקים באופנים ועושים על האש בכפרו". הנכדה של החפץ חיים! ככה מספר הרב שטיינמן, ככה הוא מספר. ממש פחד פחדים.

אבל החפץ חיים הבין - איך אפשר, איך אפשר שלא לשמע לאמא? תשמע - עשר שנים! נשמע דברים לא הגיוניים, רק שאמא לא תצטער. שונה הכל. שונה גדול זה! כדרך אגב, החפץ חיים ספר שהמשפחה לא הסכימו לו להתחתן אהה. למה? החפץ חיים היה עליו, לא היה סתם בחור. ויום אחד ספר החפץ חיים: "נסעתי לבטל את השדוף. כשנסעתי, ירדתי מהרפבת, ראיתי קבוצה של אנשים, מלא אנשים נמצאים ליד איזה אחד. באתי לראות מה יש לראות שם".

"ראיתי איזה אחד שקבל את מחלת הנפילה. היה גשום והוא נפל על איזו בצה של מים. הוא התלגלג, ופתאום התעורר. עכשיו, כלו בץ, כלו בץ. ואי. הסתכלתי עליו, ראיתי איך הוא התבייש, איך הוא התבייש".

"אמרתי - אם אלקים רוצה לבזות בן אדם, לא צריך הרבה. קצר קטן במח ותראה איזה בזיונות יש לו. אני עכשיו הולך לבזות בת שראל! אני לא עושה את זה". החפץ חיים חזר בחזרה לתחנה, נסע הביתה. בסוף התחתן אהה. והמשך הספור, זה מה שספרנו. איזו גדלות זו! ואיזה ישועות בן אדם משפיע על עצמו כשהוא זוכה באמת לכבוד את ההורים שלו. מה זה ישועות? אי אפשר לתאר את זה.

ר' סלמן מוצפי מביטל את הצום לכבוד אמו

ספר הרב סלמן מוצפי, אבא של הרב בן ציון מוצפי: "כשהייתי בחור, למדתי עם הרב צדקה חוצני. יום אחד אנוחנו למדנו מסכת קדושין, ופתאום הוא אומר לי - 'סלמן, תגיד לי, כשאמא שלך עוברת אתה קם לכבוד?'"

אומר לו: "אני לא קם". במקום הוא סגר את הגמרא ואמר לי: "תלך. אנוחנו לומדים בשביל לקים. פשתקים את זה - תבוא ללמד".

אחרי כמה ימים באתי אליו, אמרתי לו: "עשיתי אמונים, ואני, ברוך השם, קם לאמא כל הזמן".

אותו רב סלמן מוצפי ספר: "הייתי נוהג לצום. הייתי מקבל על עצמי במנוחה, למחרת הייתי צום. אמא היתה מכינה לי פרוסה, ובשביל שלא תדע, הייתי לוקח את הפרוסה, נותן לאחד הבחורים, ואני ממשיך לצום".

"יום אחד שאני צום, שכחתי בבקר לקחת את הפרוסה. הגעתי בערב הביתה, אמא אומרת לי: 'אה, סלמן, תפסתי אותך הפעם! הפעם אתה צום, אז תאכל'".

הסתכלתי בשעון - עוד עשר דקות שקיעה. רציתי להגיד לאמא: "אמא, עוד עשר דקות שקיעה, אני צום". אמרתי: "אבל מה שונה כל הצום הזה אם אני אצער את אמא עשר דקות?" עשיתי נטילת ידים ואכלתי.

אחר כך אתה שואל איך הצדיקים האלו מברכים ברכות וזה עובד? תשמע - בן אדם בשביל עשר דקות, צום כל היום, עשר דקות אחרונות... אמא, עוד עשר דקות אני מסים". לא, לא! לא שונה כל הצום אם אתה מצער את אמא. זה לא שונה.

מכבדו במוותו יותר מבחייו

כותב הפלא יועץ, אלוו שההורים שלהם נפטרו, בדרך כלל רב האנשים חושבים, אתה יודע איך אנשים מדברים? "מסתמא אבא שלי יש לו הולדתות איפה לשבת. או אם יש זכות לדוד המלך הוא ישב לידו. אם לא, מסתמא אבא שלי יושב ליד אברהם אבינו. נקנה, נקנה שיהיה זכות לאברהם אבינו". ככה אתה יודע, אנשים ככה חושבים על ההורים, מחשבות טובות. נחמד מאד, זה דבר מאד בריא.

כותב הפלא יועץ (ערך 'כבוד אב ואם'): "וכל ימיו של הבן יהיה שומע את אביו ואמו צועקים אליו מתוך הגיהנום. כל ימיו של הבן צועקים אליו מתוך האש - בני, תציל אותנו! תציל אותנו מתוך האש! תציל אותנו!"

כי אם אתה תחשב 'ההורים מסדרים' - אתה לא תעשה שום דבר. ברגע שתחיל להבין שבאמת ההורים למעלה לא מסדרים, ולעמך הדין מפחיד מאד מאד, תתחיל פתאום להבין שהמשנים אחרים לגמרי.

כשנפטרה אשתו של הרב עובדיה, הרב עובדיה מאד בכה, מאד. אמר לו הרב יצחק יוסף:

"אבא, למה אתה בוכה? הרי רק היא תגיע למעלה, וישאלו אותה 'מי אתה?' והיא תגיד 'בעלי זה הרב עובדיה' - גמרנו, יפתחו לה כל השערים. והיא תגיד להם מי אלה הבנים שלה - גמרנו, זה נגמר".

הרב עובדיה אמר להם: "אתם לא יודעים מה זה עמך הדין למעלה". ככה הוא אמר להם, והוא בכה מאד מאד, כי אתם לא יודעים מה זה למעלה עמך הדין.

לכן בן אדם צריך מאד להזהר במה שאמרו: שמכבדו במוות, יותר מאשר מכבדו בחייו. למה יותר? כי למעלה זה שיא הכבוד שבו אדם יכול לתת להורים שלו כשהם נמצאים למעלה

נחת רוח להורים שונפטרו בכח של התאפקות

ספרה איזו בת אחת: "אמא נפטרה צעירה, והשאירה את כל הילדים צעירים. בסוף השבעה ישבנו ביחד ואמרנו איזו קבלה נקבל שיהיה לאמא נחת רוח למעלה בשמים".

החלטנו שהקבלה - שאנחנו לא מברכים ברכה אם אין מישהו שיענה על זה אמן. ועוד אחת מהקבלות, שכל האחים צריכים להיות ביחד. למה? כדי שתמיד כשנצצה לברך יהיה מישהו שיענה אמן.

חצי שנה, ברוך השם, עמדנו בקבלה הזאת. ספרה הבת הזאת: "חזרתי באחת בצעירים מבית הספר, כשאף אחד לא אמר להגיע מהתלמוד תורה עד ארבע. היה קני, באשדוד חם מאד, ואני הייתי מאד צמאה, אבל לא היה מישהו שיענה אמן".

"מאחת עד ארבע התאפקתי. ובארבע הגיע אחי מהתלמוד תורה. אמרתי לו: 'אני מאד צמאה'. ברכתך, והוא ענה אמן, ובה נגמר הספור".

"באותו לילה אמא באה אלי בחלום. היא אמרה לי: 'בתי, רציתי להגיד לך - כל מה שעשיתם לי במשך כל החצי שנה, לא הייתה לי עליה למעלה כמו אותם הרגעים שהתאפקתי'".

[אתה יכול לפעמים לעשות חצי שנה של תהלים, של מצוות, שאתה עושה להורים למעלה, וזה לא כמו רגע של התאפקות].

המשיכה האמא ואמרה לה: "ובנוסף גם ישלחו רמאה שלמה לחברה שלך בכתה שהיא חולה במחלה".

בסוף התברר שבאמת החברה הזאת שלה חולה. נסעו לאחד האדמו"רים. עשו בדיקות חוזרות ונשנות, ובאמת ברוך השם הילדה בריאה לחלוטין.

המסר שיש פה זה שבו אדם ידע - ההתאפקות למעלה זה נותן הרבה נח להורים.

חזוק לשבוע האחרון של ימי השובבי"ם

אנוחנו מתחילים היום את השבוע האחרון של השובבי"ם תשפ"ה, קדש קדשים. ככל שאתה לא מרגיש שזה עובד - סימן שזה הכי עובד שיוכל להיות. לכן צריך בשבוע הזה מאד מאד להתחזק. כל אחד יתן לעצמו חזוק על גבי חזוק.

והגדול ביותר, החזוק הגדול ביותר שאתה יכול לעשות, הכי גדול, אין יותר מזה בעולם - זה ללמד תורה. נכון, לא מרגישים, לא מרגישים. תשמע, מה אתה מרגיש? אבל אם תעשה לגלוג שלך, את זה אתה מרגיש זה נראה רציני.

לנצח אותו אפשר רק עם דף גמרא רש"י ותוספות

הבאתי לכם מכתב מהאדמו"ר מצאנז צוק"ל (מופיע ב'בחיצרות החיים' - כט, עמ' כו). אני אומר לכם, אני קראתי אותו כמה פעמים, אני רוצה לקרא לכם אותו. ממש נורא עד מאד. זה לשונו:

"צמתי משבת לשבת, דהינו ששה ימים וששה לילות רצופים לא אכלתי ולא שתיתי כלום. וכן עשיתי כל מיני סגופים שונים. עמדותי מתחת לקרר ונקפאתי בחורף. שברתי את הברד כדי ללכת לטבל. עשיתי המון גלגולי שלג".

"וסדר הגלגול שלג שעשיתי - הפשטתי את כל בגדי מעלי, והייתי מתגלגל בשלג למשך זמן מה. פעמים תשע דקות, פעמים שמונה עשרה דקות, פעמים שעה שלמה. הלכתי חצי שנה בבגד אחד ולא החלפתי את בגדי. לשנתי על הארץ למשך שלוש שנים. [על הרצפה]."

"הלכתי לעשות גלות, דהינו שהלכתי נע ונד, קרוע, בלי, מחזר על הפתחים שיתנו לי איזו מטבע קטנה. הלכתי את עצמי ב'בריעק' [בג'דיש], הכננה לצמח כמו 'סרפד', שאתה נוגע בו וזה שורף מאד.

"ואני זוכר שהיו מניחים, והעור היה נשרף כמו אש".

סיים האדמו"ר:

"ואני אומר לך - כי את הבחור הלז [היצר הרע], אי אפשר להכניע אלא על ידי למוד דף גמרא עם רש"י ותוספות".

לכו, השבוע האחרון של השובבי"ם, כל אחד יראה לעצמו - בוא נתחזק יותר. נתחזק, ננצל את הזמן. תרויח עוד דף אחד של גמרא - זה עולמות, עולמות.

עכשיו זה חולף, חולף, זהו. זה שבוע שיחלף מהר. מה שאתה יכול להרויח עכשיו, זה שיא התקונים. כי מי יודע, לפי כל החשבונות שבעולם, זה גם האמונה שלנו, שהמשיח צריך להגיע.

ומי יודע אם נזכה עוד פעם? מי יודע אם נזכה עוד פעם לעוד ימים כאלו קדושים כמו שובבי"ם? שבויע אחד אחרון.

ובפרט שבת האחרונה - פרשת משפטים, כל אחד יתן לעצמו חזוק על גבי חזוק. והשם יעזורנו, על דבר כבוד שמו, אמן ואמן.